

สรุปข้อมูลข่าวสารอุตสาหกรรมการบินของไทย ประจำเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ : ฉบับย่อ

แผนวิจัยและพัฒนาธุรกิจการบิน สำนักวิจัยและพัฒนาธุรกิจการบิน สถาบันการบินพลเรือน

ตามที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.) หรือ กรมการบินพลเรือน (บพ.) เคยได้รับการตรวจสอบระบบการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนของประเทศไทยจาก สำนักงานบริหารการบินแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา (Federal Aviation Administration – FAA) ล่าสุดนั้น เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจ สถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ได้แจ้งผลการตรวจสอบจาก FAA อย่างเป็นทางการ โดยแจ้งว่า ระบบการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนของประเทศไทยไม่เป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศของอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือน คือ อยู่ในกลุ่ม Category ๒ จากเดิมที่อยู่ในกลุ่ม Category ๑

ข้อมูลจากกระทรวงคมนาคม ระบุว่า จากผลการตรวจสอบของ FAA ที่จัดให้ประเทศไทยอยู่ในกลุ่ม Category ๒ จะส่งผลกระทบต่อสายการบินของไทยในการปฏิบัติการบินไปยังสหรัฐอเมริกา คือ

๑. FAA จะไม่พิจารณาเพิ่มข้อกำหนดรายละเอียดการปฏิบัติการ (Operation Specifications)
๒. FAA จะแนะนำให้กระทรวงคมนาคมของสหรัฐอเมริกา (Department of Transportation – DOT) มีมาตรการจำกัดการอนุญาตให้ทำการบินในเชิงพาณิชย์ โดยให้คงระดับตามที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน อาทิ ไม่ให้มีการเพิ่มจุดหมายปลายทาง ไม่ให้เปลี่ยนแบบอากาศยาน และไม่ให้เพิ่มความถี่ของเที่ยวบิน
๓. สายการบินของสหรัฐอเมริกาไม่สามารถปฏิบัติการบิน โดยใช้ชื่อเที่ยวบินร่วม (codeshare) กับสายการบินของไทยได้ แต่สายการบินของไทยยังสามารถดำเนินการ codeshare กับสายการบินของสหรัฐอเมริกาหรือของประเทศที่จัดอยู่ใน Category ๑ ได้
๔. อาจจะมีการทบทวนหรือจำกัดสิทธิทางเศรษฐกิจ (economic right) บางส่วนที่ได้รับ ภายใต้ข้อตกลงสิทธิทางการบินสองฝ่าย (Bilateral Air Transport Agreement)

นอกจากนี้ อาจมีผลต่อผลการตรวจสอบมาตรฐานการบินของไทยของ European Aviation Safety Agency (EASA) ที่จะประกาศผลในวันที่ ๑๐ ธันวาคม นี้ หลังจากที่ได้เข้ามาตรวจสอบการแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านความปลอดภัยของ กพท. และ สายการบินของไทยบินเข้าสู่สหภาพยุโรป ซึ่งได้แก่ สายการบินไทย และ สายการบิน MJETS เมื่อวันที่ ๙-๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยผลการตรวจสอบของ EASA ดังกล่าว มีแนวโน้มที่จะสอดคล้องกับผลการตรวจสอบของ FAA ทั้งนี้ หาก EASA ขึ้นบัญชีดำสายการบินของไทย ก็จะทำให้สายการบินของไทยไม่สามารถปฏิบัติการบินไปยังจุดหมายปลายทางในยุโรปได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบอย่างมากต่อสายการบินไทย เนื่องจากมีเส้นทางการบินสู่ยุโรปหลากหลายเส้นทาง แต่ก็มีความเป็นไปได้ว่า แม้ผลการตรวจสอบของ EASA มีผลทำให้สายการบินของไทยไม่สามารถทำการบินเข้าสู่ยุโรปได้ แต่สายการบินไทยก็อาจได้รับการยกเว้น เนื่องจากสายการบินไทยได้รับประกาศนียบัตรสายการบินที่ได้มาตรฐานด้านความปลอดภัยจากสมาคมการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (International Air Transport Association-IATA) (IATA Operational Safety Audit: IOSA)

ความคืบหน้าการแก้ไขปัญหามาตรฐานการบินของไทยตามกรอบของ ICAO ณ เดือนพฤศจิกายนนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะทำงานพิเศษเพื่อหารือกับผู้แทนสหภาพยุโรปและ FAA ในประเด็น

ดังกล่าว รวมทั้งได้เห็นชอบร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเกี่ยวกับ **Cooperation Framework Agreement on Aviation Safety** ระหว่าง กพท. และ EASA พร้อมทั้ง ให้ศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการบินพลเรือน ร่วมกับ กพท. ร่วมกันพิจารณากำหนดมาตรการเร่งรัดผลักดันให้ผู้ที่ได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศทุกรายของสายการบินทั้ง ๔๑ สายการบินเข้ามาดำเนินการกระบวนการเพื่อออกไปรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศฉบับใหม่ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรียังได้มีมติเห็นชอบการลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการตรวจสอบด้านการรักษาความปลอดภัยสากล โดยวิธีการเฝ้าตรวจอย่างต่อเนื่อง (**Universal Security Audit Programme – Continuous Monitoring Approach : USAP-CMA**) ระหว่างองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศและราชอาณาจักรไทย ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ

สาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจว่าด้วย USAP-CMA เป็นการร่วมมือกับ ICAO เพื่อให้คณะ ผู้ตรวจสอบของ ICAO เข้ามาตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยในการบินพลเรือนของประเทศไทยทั้งระบบ ตามมาตรฐานและข้อกำหนดอันพึงปฏิบัติตามภาคผนวก ๑๗ ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย (Security) และข้อกำหนดด้านการรักษาความปลอดภัยการบินในภาคผนวก ๙ ว่าด้วยการอำนวยความสะดวก (Facilitation) ของอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๔๔ นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบ ณ สถานที่ทำการ (on-site audit) โดย ICAO จะแจ้งผลการตรวจสอบให้ประเทศไทยทราบเพื่อนำมาจัดทำแผนปฏิบัติการสำหรับการแก้ไขปรับปรุงด้านการรักษาความปลอดภัยการบินพลเรือน และนำผลการตรวจสอบบางส่วนขึ้นเว็บไซต์โดยกำหนดชั้นความลับในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว

สิ่งที่ไทยจะต้องเร่งดำเนินการแก้ไขให้เรียบร้อยก่อนที่ ICAO จะเข้ามาตรวจ คือ การเตรียมความพร้อมเรื่องบุคลากรที่ยังมีไม่เพียงพอในการให้บริการ รวมทั้งเรื่องกฎหมายและกฎระเบียบที่ต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเรื่องการออกไปรับรองการดำเนินงานสนามบินสาธารณะ โดยเฉพาะสนามบินในความรับผิดชอบของกรมท่าอากาศยาน

ในเรื่องการเตรียมบุคลากรด้านท่าอากาศยานนั้น ล่าสุด ทอท. ได้เริ่มดำเนินการเตรียมความพร้อมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดย ทอท. ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรทางด้านการบินร่วมกับสถาบันการบินพลเรือน (สบพ.) โดยมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการบิน และยกระดับองค์ความรู้ รวมทั้งเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งเพิ่มศักยภาพขีดความสามารถของ ทอท. ที่จะนำประเทศไทยไปสู่การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางอากาศของภูมิภาค ซึ่งจะดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ ประกอบไปด้วยโครงการพัฒนาบุคลากรด้านการบินใน ๓ สาขา คือ

๑. สาขาเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการบิน (Aviation Technology and Innovation)
๒. สาขาด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยด้านการบิน (Aviation Safety and Security)
๓. สาขาการจัดการด้านการขนส่งทางอากาศ (Air Transport Management)

สำหรับ สบพ. นั้น ได้รับมอบประกาศนียบัตรการเป็นสมาชิกประเภท Full Member โครงการ ICAO TRAINAIR PLUS เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในงาน ICAO Regional Aviation Training and TRAINAIR Plus Symposium ณ กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย เมื่อวันที่ ๑๗-๒๐ พฤศจิกายนที่ผ่านมา นับเป็นความสำเร็จของ สบพ. ที่ได้ก้าวสู่มาตรฐานการฝึกอบรมด้านการบินระดับโลก และถือได้ว่า สบพ. เป็นหน่วยงานด้านการบินเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยที่เป็นสมาชิกประเภท Full Member ในโครงการ TRAINAIR PLUS หลังจากการที่ สบพ. ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิกในการประชุมสัมมนา Global Aviation Training and

TRAINAIR PLUS Symposium ณ กรุงดับลิน สาธารณรัฐไอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ดังนั้น จึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่น และได้รับการยอมรับในศักยภาพในการผลิตและพัฒนาบุคลากรการบินในฐานะเป็นศูนย์กลางแห่งความเป็นเลิศด้านวิชาชีพในอุตสาหกรรมการบินของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในขณะที่ด้านธุรกิจสายการบินของไทยนั้น กลับมีผลประกอบการที่ดีขึ้น อันเป็นผลจากปัจจัยบวก ซึ่งได้แก่ การเมืองในประเทศที่มีเสถียรภาพมากขึ้น อุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ขยายตัวขึ้น ประกอบกับราคาเชื้อเพลิงที่ปรับตัวลงอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับความก้าวหน้าในทางงานวิจัยด้านการบิน สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกรมฝนหลวงและการบินเกษตร ในภารกิจต่อยอดงานวิจัยเพื่อการพัฒนาประยุกต์ใช้จรวดในการดัดแปรสภาพอากาศ รวมทั้งการนำอากาศยานไร้คนขับมาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านการปฏิบัติการฝนหลวงและการบินเกษตร ในพื้นที่ที่เครื่องบินไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติการได้

อีกหนึ่งงานวิจัยที่น่าสนใจ คือ การคิดค้นอุปกรณ์กรองสัญญาณรบกวนคลื่นวิทยุการบินสำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ FM โดย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และ บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ได้ร่วมกันแถลงข่าวความสำเร็จในการคิดค้นอุปกรณ์กรองสัญญาณรบกวนคลื่นวิทยุการบินสำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงระบบ FM ซึ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ทองทา เป็นนักวิจัยผู้ประดิษฐ์อุปกรณ์ชิ้นนี้

เรื่องสุดท้ายที่จะนำเสนอ เป็นเรื่องที่ประชาคมโลกได้บรรลุข้อตกลงในการใช้ดาวเทียมในการติดตามเครื่องบินต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุเครื่องบินหายสาบสูญชั่วคราวเที่ยวบิน เอ็มเอช ๓๗๐ ของสายการบินมาเลเซียแอร์ไลน์ส

ข้อตกลงดังกล่าวเกิดขึ้นในการประชุมการสื่อสารวิทยุโลก ซึ่งจัดโดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union - ITU) ของสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบการติดตามอากาศยานในปัจจุบัน ซึ่งปกติจะใช้เรดาร์ภาคพื้นเป็นหลัก ซึ่งครอบคลุมนานาพิภพทั่วโลกเพียงร้อยละ ๓๐ ตามข้อตกลงล่าสุด ดาวเทียมจะสามารถรับสัญญาณของระบบติดตามอากาศยานอัตโนมัติ (ADS-B) ซึ่งในปัจจุบันเครื่องบินจะส่งสัญญาณนี้ไปยังเครื่องบินลำอื่นๆ และสถานีภาคพื้นเท่านั้น ทำให้สามารถตามรอยเครื่องบินทุกที่ในโลกได้แบบเรียลไทม์

อนึ่ง ก่อนหน้านั้น ICAO ได้กำหนดเส้นตายของการออกแนวทางของระบบติดตามเครื่องบินแบบใหม่ ซึ่งรวมถึงการให้เครื่องบินส่งตำแหน่งของพวกเขาไปยังศูนย์รับข้อมูลทุกๆ ๑๕ นาที หรือเร็วกว่านั้นหากเกิดกรณีฉุกเฉินภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๙

โดยภาพรวมของอุตสาหกรรมการบินของไทยในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ นี้ ยังคงเป็นวาระแห่งชาติเนื่องจากยังคงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบระบบการกำกับดูแลความปลอดภัยการบินพลเรือนของประเทศไทย ซึ่งล่าสุด จากผลการตรวจสอบของ FAA ก็ได้ปรับลดระดับประเทศไทยไปอยู่ในกลุ่ม Category ๒ จากเดิมที่อยู่ในกลุ่ม Category ๑ ซึ่งก็ย่อมส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการบินของไทยโดยเฉพาะในเรื่องความเชื่อมั่นต่อมาตรฐานความปลอดภัยด้านการบินของไทย อย่างไรก็ตาม ยังคงเหลือผลการตรวจสอบอีกหนึ่งสำนัก นั่นคือจาก EASA ซึ่งจะประกาศผลในเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ ที่ไทยจะต้องรอลุ้นต่อไป อย่างไรก็ตาม การลงนามร่วมกันในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเกี่ยวกับ Cooperation Framework Agreement on Aviation Safety ระหว่าง กพท. กับ EASA ก็นับเป็นดำเนินการที่สำคัญเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องนี้

นอกเหนือจากเรื่องการแก้ไขปัญห SSC แล้ว ประเทศไทยยังต้องให้ความสำคัญและเตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจสอบด้านการรักษาความปลอดภัยสากล โดยวิธีการเฝ้าตรวจตราอย่างต่อเนื่อง (Universal Security Audit Programme – Continuous Monitoring Approach : USAP-CMA) ของ ICAO ที่จะเกิดขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๖๐ นี้ด้วย

อย่างไรก็ตาม สำหรับภาพรวมของธุรกิจสายการบิน อาจกล่าวได้ว่า ผลประกอบการในปีดีขึ้นกว่าปีก่อน และคาดว่าตลาดจะดีขึ้นต่อเนื่องไปจนถึงปีหน้าด้วย จากแผนการขยายธุรกิจของหลายสายการบิน และจากสถานการณ์แวดล้อมต่างๆ ที่ล้วนเป็นปัจจัยบวกให้แก่ธุรกิจสายการบิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับลดลงของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน

นอกจากนี้ ความก้าวหน้าทางด้านการวิจัยด้านการบินก็มีการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ และเป็นสิ่งที่ สบพ. ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านวิชาการของ สบพ. รวมทั้งเพื่อตอกย้ำความเป็นผู้นำด้านทางวิชาการด้านการบินของประเทศอีกด้วย

หากท่านต้องการข้อมูลสรุปข่าวสารอุตสาหกรรมการบินของไทยประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ ฉบับเต็ม สามารถติดต่อได้ที่ chaluntip@catc.or.th โดยกรุณาแจ้งชื่อ-สกุล หน่วยงานสังกัด และวัตถุประสงค์การใช้ข้อมูล เพื่อสถาบันการบินพลเรือนจะได้เก็บรวบรวมเป็นสถิติข้อมูลต่อไป

แหล่งข้อมูล :

เว็บไซต์องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ	เว็บไซต์กระทรวงคมนาคม	เว็บไซต์บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
เว็บไซต์บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	เว็บไซต์กรมการบินพลเรือน	เว็บไซต์บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
เว็บไซต์ข่าวของสื่อมวลชนต่างๆ		

Disclaimer : ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จัดทำเพื่อใช้ประโยชน์ในกิจการของ สบพ. และเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่น่าเชื่อถือ แต่มีอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการการค้าหรือประโยชน์อื่นใด สบพ. อาจเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงข้อมูลได้โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสียหายเอง สบพ. จะไม่รับผิดชอบต่อผู้ใช้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจแต่อย่างใดทั้งสิ้น